

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI

na rok szkolny 2016/2017

Program profilaktyki tworzy całość ze Statutem Szkoły, Szkolnym Zestawem Programów Nauczania oraz Programem Wychowawczym Szkoły.

Realizatorami działań programu są przede wszystkim wszyscy nauczyciele, w tym specjaliści, wychowawcy, pedagog oraz psycholog szkolny, a terenem tych działań jest głównie szkoła. Ze względu na to, że adresatem jest grupa niskiego ryzyka, czyli społeczność uczniowska Szkoły Podstawowej nr 163 im. Batalionu „Zośka” w Warszawie, będzie realizowana przede wszystkim profilaktyka na poziomie pierwszorzędowym. Działania podejmowane w jej ramach kierowane są do dzieci i uczniów i wspomagają prawidłowe procesy rozwoju fizycznego i psychicznego. Mają na celu promocję zdrowego stylu życia, opóźnienie wieku inicjacji, a przez to zapobieganie lub zmniejszenie zasięgu zachowań ryzykownych. Na tym poziomie oddziaływać ważne jest rozwijanie różnych umiejętności, które pozwolą każdemu prawidłowo gospodarować czasem wolnym oraz radzić sobie z trudnymi sytuacjami życiowymi i z przeżywanymi w związku z nimi emocjami.

Codzienne obserwacje, wywiady środowiskowe ukazują istniejące problemy – zagrożenia dla dzieci i ich rodzin:

- bezrobocie, bieda, marginalizacja
- złe warunki mieszkaniowe
- rodziny wielodzietne i rozbite
- zacofanie kulturowe
- alkoholizm w rodzinach
- przemoc i zaniedbania wychowawcze wobec dzieci
- brak pozytywnych wzorców z domu
- problemy emocjonalne dzieci
- zaburzenia analizy i syntezy (problemy logopedyczne, dysleksja, dysgrafia, zaburzenia słuchu i wzroku)
- sporadyczne kontakty dzieci z alkoholem i papierosami.

Podstawa prawna Programu:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (DzU 1997 nr 78, poz. 483 ze zm.) – art. 72;
2. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: DzU 2015, poz. 2156 ze zm.);
3. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (DzU 1997 nr 89, poz. 555 ze zm.) – art.304;
4. Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (DzU 1964 nr 43, poz. 296 ze zm.) – art. 572;
5. Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (DzU 2012, poz. 977 z późn. zm.);
7. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (tekst jedn.: DzU 2002 nr 147, poz. 1231 ze zm.);
8. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (DzU 2005 nr 179, poz. 1485 ze zm.);
9. Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 r. (tekst jedn.: DzU 2002 nr 11, poz. 109 ze zm.);
10. Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia 9 listopada 1995 r. (tekst jedn.: DzU 1996 nr 10, poz. 55 ze zm.);
11. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r. (DzU 1994 nr 111, poz. 535 ze zm.);
12. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (DzU 2005 nr 180, poz. 1493 ze zm.);
13. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (DzU 2010 nr 228, poz. 1488);
14. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (DzU 2013, poz. 532);
15. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu zapobiegania narkomanii (DzU 2015, poz. 1249);
16. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lipca 2015 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (DzU 2015 nr 228, poz. 1113);
17. Statut Szkoły;
18. Program Wychowawczy.

Rozumienie pojęcia „profilaktyka” dla potrzeb wprowadzenia oraz realizacji Programu

Najogólniej ujmując „profilaktyka” jest procesem, który wspiera człowieka w prawidłowym rozwoju i zdrowym życiu. Jest także jednym ze sposobów reagowania na rozmaite zjawiska społeczne, które oceniane są jako szkodliwe i niepożądane. Ocena skłania do traktowania takich zjawisk w kategoriach zagrożeń i podejmowania wysiłków w celu ich eliminacji lub choćby ograniczania. Profilaktyka jest więc działaniem, które ma na celu zapobieganie pojawieniu się i rozwojowi danego zjawiska w konkretnej społeczności. Drugim, równie istotnym elementem profilaktyki jest promowanie alternatywnych zjawisk w stosunku do tych, które usiłuje się wyeliminować oraz wzmacnianie czynników chroniących przed rozwojem zagrożeń.

Przez „program profilaktyki” rozumie się tu działania psychoedukacyjne podejmowane według określonego scenariusza, których celem jest zapobieganie zachowaniom ryzykownym uczniów i szkodom wynikającym z problemów w ich otoczeniu oraz umacnianie tych zasobów i predyspozycji, które będą działać chroniąco na jednostkę.

Życie społeczne pokazuje, że nieustannie wzrasta liczba młodych ludzi podejmujących rozmaite zachowania ryzykowne oraz, że wiek osób je podejmujących znacznie się obniża. Zachowania ryzykowne, to różne działania niosące ryzyko negatywnych konsekwencji zarówno dla zdrowia fizycznego, psychicznego jednostki, jak i dla jej otoczenia społecznego.

Do najpoważniejszych zachowań ryzykownych zauważonych wśród uczniów Naszej Szkoły należą (diagnoza z lutego 2016 r.):

- agresja słowna skierowana wobec rówieśników,
- agresja fizyczna skierowana wobec rówieśników,
- agresja słowna skierowana wobec nauczycieli, pracowników obsługi, administracji,
- agresja fizyczna skierowana wobec nauczycieli, pracowników obsługi, administracji,
- cyberprzemoc,
- mobbing,
- dyskryminacja,
- nieusprawiedliwiona absencja na zajęciach szkolnych (wagary),
- wymuszenia materialne,
- występowanie zjawisk patologicznych w domach, zagrażających niedostosowaniem społecznym,
- przemoc rówieśnicza o podłożu seksualnym (zaczepekki, ordynarne słownictwo, nachalne dotykanie)

- brak lub niejasność życiowych celów,
- wulgaryzmy i brak kultury osobistej,
- niewywiązywanie się z obowiązków szkolnych.

Powstawaniu owych zachowań ryzykownych sprzyjają niektóre cechy jednostki i jej środowiska. Istnieją jednak również takie czynniki i zachowania, które mogą je hamować.

Czynniki chroniące to cechy, sytuacje i warunki zwiększające odporność na działanie czynników ryzyka. Są to:

- poczucie przynależności do rodziny, silna więź rodzinna,
- zainteresowanie własnym rozwojem i nauką, posiadanie zainteresowań, zamiłowań i pasji,
- kultura osobista (słownictwo, postawa, relacje z ludźmi, wygląd, ubiór),
- zaangażowanie w rozwój duchowy, życie religijne,
- szacunek do norm społecznych, tradycji i kultury,
- propagowanie zdrowego stylu życia,
- poczucie przynależności do grupy rówieśniczej, pełnienie ról aprobowanych społecznie,
- wychowanie patriotyczne i obywatelskie.

Wyróżniamy trzy poziomy działań profilaktycznych:

- 1) profilaktyka pierwszorzędowa (uprzedzająca) adresowana jest do grup niskiego ryzyka; jej celem jest promowanie zdrowego stylu życia oraz opóźnianie wieku inicjacji, przez co zmniejszanie zasięgu zachowań ryzykownych, dostarczanie informacji na temat skutków zachowań ryzykownych i tym samym umożliwienie dokonania racjonalnego wyboru, pomoc w rozwijaniu umiejętności psychologicznych i społecznych, stwarzanie możliwości zaangażowania w działalność pozwalającą realizować potrzebę rozwijania zainteresowań, aktywności, osiągnięcia sukcesu.
- 2) profilaktyka drugorzędowa (wczesna identyfikacja) adresowana jest do grup podwyższonego ryzyka; jej celem jest zmniejszanie szkód doznawanych na skutek podjęcia zachowań ryzykownych, ograniczanie intensywności i czasu trwania dysfunkcji, umożliwienia wycofania się z zachowań ryzykownych, zapobieganie przyszłym szkodom,
- 3) profilaktyka trzeciorzędowa (interwencja) adresowana do osób z grup najwyższego ryzyka; obejmuje działania lecznicze,

rehabilitacyjne oraz resocjalizacyjne, których celem jest przeciwdziałanie rozszerzaniu się degradacji społecznej oraz powrót do normalnego funkcjonowania.

Struktura programu

Szkolny Program Profilaktyki jest skonstruowany tak, aby umożliwić jego realizację na wszystkich poziomach edukacji w szkole. Działania w nim przewidziane skierowane są do konkretnych adresatów: uczniowie, nauczycieli i rodzice. Posiada on jasno określone cele, zakres, formy realizacji i metody pracy.

Program profilaktyki tworzy spójną całość ze Szkolnym Zestawem Programów Nauczania, Programem Wychowawczym Szkoły oraz Statutem Szkoły, kiedy treści profilaktyczne włączone są do realizowanych programów na poszczególnych przedmiotach, podczas zajęć pozalekcyjnych, zajęć z wychowawcą, zajęć warsztatowych prowadzonych przez pedagoga, psychologa szkolnego, podczas zajęć świetlicowych oraz podczas pogadanek i prelekcji prowadzonych przez Policję i Straż Miejską.

Działania o charakterze interwencyjnym podejmowane są zawsze bezpośrednio w odpowiedzi na bieżące wydarzenia mające miejsce w Szkole lub najbliższym środowisku ucznia.

Szkolny Program Profilaktyki realizowany jest także poprzez autorskie programy profilaktyczne realizowane przez nauczycieli niezależne od niego.

Strategie profilaktyki szkolnej

Działania profilaktyczne realizowane są poprzez wykorzystanie następujących strategii:

1.Strategia informacyjna

Celem jest dostarczenie adekwatnych informacji na temat skutków zachowań ryzykownych i umożliwienie dokonywania racjonalnych wyborów. U podstaw tej strategii leży przekonanie, że ludzie, zwłaszcza młodzi, zachowują się ryzykownie, ponieważ zbyt mało wiedzą o mechanizmach i następstwach takich zachowań.

2.Strategia edukacyjna

Strategia ta ma pomóc w rozwijaniu ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych (umiejętności nawiązywania kontaktów, radzenia sobie ze stresem czy rozwiązywanie konfliktów itp.) U podstaw tej strategii leży przekonanie, że ludzie, nawet dysponujący odpowiednią wiedzą, podejmują zachowania ryzykowne z powodu braku umiejętności niezbędnych w życiu społecznym.

3.Strategia działań alternatywnych

Celem jest pomoc w zaspakajaniu ważnych potrzeb psychologicznych (np. sukcesu, przynależności) i osiągnięcie satysfakcji życiowej przez ułatwianie angażowania się w działalność akceptowaną społecznie (artystyczną, społeczną, sportową). U podstaw tej strategii zakłada się , że wielu ludzi podejmuje zachowania ryzykowne ze względu na brak możliwości rozwoju zainteresowań i osiągnięcia sukcesów pozytywnych.

4.Strategia interwencyjna

Celem jej jest wspieranie w sytuacjach kryzysowych osób mających trudności w identyfikowaniu i rozwiązywaniu problemów osobistych. Elementem interwencyjnym jest towarzyszenie ludziom w krytycznych momentach ich życia. Formą realizacji tej strategii może być poradnictwo, telefon zaufania czy sesje terapeutyczne.

5.Strategia zmniejszania szkód: są to programy zmniejszania zła przewidziane głównie dla profilaktyki trzeciorzędowej.

6.Strategia zmian prawa: to działania zmierzające do zmiany aktów prawnych na poziomie klasy, szkoły, środowiska lokalnego.

Poziomy profilaktyki szkolnej i podporządkowane im strategię działań

PROFILAKTYKA		
PIERWSZORZEDOWA	DRUGORZEDOWA	TRZECIORZEDOWA
Strategia informacyjna	Strategia informacyjna	Strategia informacyjna
Strategia edukacyjna	Strategia edukacyjna	Strategia edukacyjna
Strategia działańalternatywnych	Strategia działańalternatywnych	Strategia działańalternatywnych
Strategia zmian prawa	Strategia interwencyjna	Strategia interwencyjna

	Strategia zmian prawa	Strategia zmniejszania szkód
		Strategia zmian prawa

Cele Szkolnego Programu Profilaktyki

Szkolny Program Profilaktyki, wobec potencjalnych i realnych niebezpieczeństw zarówno pochodzących ze świata zewnętrznego, jak i samej jednostki ma na celu wyposażenie swoich odbiorców w taką wiedzę i umiejętności oraz wyrobienie takich nawyków, które pomogą im w stawieniu czoła współczesnym zagrożeniom. Poprzez celowe i świadome działania ma pełnić funkcję ochronną przed oddziaływaniem czynników ryzyka oraz wzmacniać czynniki chroniące.

Cel nadrzędny:

Program będzie wspomagał wychowawczą rolę rodziny, prawidłowy rozwój uczniów oraz wskazywał sytuacje podejmowania działań interwencyjnych w sytuacji zdiagnozowanych zagrożeń.

W zakresie profilaktyki program obejmuje:

- promowanie zdrowego stylu życia i zdrowego odżywiania;
- informowanie o skutkach zachowań ryzykownych;
- wspieranie rozwoju zaspokajania potrzeb własnych;
- nawiązywanie prawidłowych relacji z rówieśnikami i dorosłymi;
- zdobywanie umiejętności radzenia sobie ze stresem i rozwiązywanie konfliktów
- działania umożliwiające wczesną identyfikację osób z grupy podwyższonego ryzyka;
- współpracę ze specjalistami;
- zajęcia socjoterapeutyczne;
- poradnictwo rodzinne.

Cele główne programu:

1. Przeciwdziałanie dyskryminacji.
2. Wzrost świadomości w zakresie bezpieczeństwa.

3. Promowanie zdrowego stylu życia i zdrowego odżywiania.
4. Poszerzanie wiedzy na temat uzależnień, skutków działania używek i sposobów przeciwdziałania w/w zjawiskom.
5. Wzmocnienie poczucia własnej wartości.
6. Uczucie zachowań dotyczących kultury życia codziennego.
7. Wyrównywanie braków kulturowych.
8. Ograniczenie zachowań agresywnych i przemocy w szkole.
9. Budowanie więzi ze szkołą.
10. Nauka i ćwiczenie zachowań asertywnych.
11. Współdziałanie z poradniami psychologiczno – pedagogicznymi, świetlicami środowiskowymi, dzielnicowymi.

Cele szczegółowe:

posiadanie umiejętności rozpoznawania i przewyższania trudności w nauce oraz przeciwdziałanie niepowodzeniom szkolnym	cel dla nauczycieli	cel dla uczniów	cel dla rodziców
rozszerzanie form pomocy uczniom mającym trudności w nauce lub wykazującym niechęć do nauki szkolnej,	cel dla nauczycieli		
umiejętność otoczenie opieką i wsparciem wszystkich uczniów, zwłaszcza znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej oraz zagrożonych marginalizacją,	cel dla nauczycieli		
rozwijanie umiejętności życiowych ułatwiających funkcjonowanie w grupie społecznej,		cel dla uczniów	
kształtowanie w uczniach poczucia własnej wartości oraz motywowanie do podejmowania w środowisku szkolnym różnych		cel dla uczniów	

form aktywności zaspokajających ich potrzeby psychiczne, fizyczne, emocjonalne, społeczne i duchowe			
kształtowanie umiejętności komunikowania się, uczenie zachowań asertywnych,	cel dla nauczycieli	cel dla uczniów	cel dla rodziców
rozwijanie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach (rozwiązywanie problemów i sytuacji konfliktowych, umiejętności mediacji i negocjacji)	cel dla nauczycieli	cel dla uczniów	cel dla rodziców
uczenie radzenia sobie w sytuacjach stresogennych, radzenia sobie ze złością,	cel dla nauczycieli	cel dla uczniów	cel dla rodziców
zapewnienie uczniom poczucia bezpieczeństwa podczas wszystkich form zajęć realizowanych w szkole oraz w relacjach rówieśniczych,	cel dla nauczycieli		cel dla rodziców
wskazywanie perspektyw zdrowego stylu życia i sposobów osiągnięcia satysfakcji osobistej sukcesu życiowego bez sięgania po używki,	cel dla nauczycieli		cel dla rodziców
pogłębianie wiedzy o realizacji zachowań i postaw prozdrowotnych w ochronie, utrzymaniu i poprawie zdrowia,	cel dla nauczycieli	cel dla uczniów	cel dla rodziców
uświadomienie konsekwencji stosowania różnych form używek (alkohol, papierosy, narkotyki, środki psychoaktywne),		cel dla uczniów	cel dla rodziców
wspieranie rodziców w kształtowaniu ważnych umiejętności wychowawczych oraz informowanie ich o sposobach zapobiegania uzależnieniom,	cel dla nauczycieli		
integrowanie środowiska szkolnego i rodzinnego uczniów w celu budowania wzajemnego zaufania, budowanie współpracy ze środowiskiem rodzinnym ucznia oraz instytucjami prowadzącymi wspomaganie rodziny i promującymi zdrowy styl życia	cel dla nauczycieli	cel dla uczniów	cel dla rodziców
wzbogacanie warsztatu pracy: metody aktywizujące, sposoby motywowania uczniów do aktywności intelektualnej, do działalności prospołecznej	cel dla nauczycieli		
kompetentne i szybkie reagowanie na pojawiające się w szkole sytuacje zagrażające zdrowiu i życiu ludzi,	cel dla nauczycieli		

promowanie zdrowego stylu życia i odżywiania, ze szczególnym zwróceniem uwagi na szkodliwość fast foodów,		cel dla ucznia	
doskonalenie postaw akceptowanych społecznie		cel dla ucznia	
kształtowanie w uczniach odpowiednich postaw wobec ludzi słabszych, młodszych, ludzi starszych, chorych, niepełnosprawnych	cel dla nauczyciela		cel dla rodziców
rozumienie zagrożeń płynących z niewłaściwego korzystania z mediów		cel dla ucznia	
tworzenie pozytywnych relacji rówieśniczych, przeciwdziałanie agresji i mobbingowi	cel dla nauczyciela		cel dla rodziców
zwiększanie kompetencji rodziców poprzez propagowanie instytucji udzielających pomocy w sytuacjach problemowych	cel dla nauczyciela		

Program profilaktyki uwzględnia następujące działania:

- informacyjne,
- edukacyjne,
- integracyjne,
- wdrażające ustalone umiejętności,
- interwencyjne.

Metody/formy realizacji Szkolnego Programu Profilaktyki:

- 1) metody aktywizujące: drzewko decyzyjne, rybi szkielet, mapa mentalna, scenki dramatyczne, burza mózgów, debaty, dyskusje, praca w oparciu o tekst, film, plakaty, gry dydaktyczne, symulacje, gry i zabawy dydaktyczne, rozgrywki sportowe;
- 2) praca w grupach, zespołach, parach, praca indywidualna, apele, happeningi;
- 3) metoda projektów;
- 4) metody impresyjne i ekspresyjne;
- 5) prezentacje multimedialne;
- 6) wycieczki i wyjazdy tematyczne;
- 7) spotkania ze specjalistami dla nauczycieli, uczniów, rodziców,

- 8) szkolenia rady pedagogicznej,
- 9) współpraca między instytucjami,
- 10) materiały edukacyjne umieszczone na stronie internetowej.

Struktura oddziaływań profilaktycznych

1. Rada Pedagogiczna

- określa zadania w zakresie profilaktyki,
- określa zapotrzebowanie na realizację programów profilaktycznych.

2. Nauczyciele

- współpracują z wychowawcami klas w realizacji zadań profilaktycznych,
- wykonują zalecenia zawarte w opiniach wydanych przez poradnie psychologiczno– pedagogiczne, specjalistyczne,
- doskonalą kwalifikacje i zdobywają nowe umiejętności w zakresie działań profilaktycznych,
- dokonuje diagnozę, analizę, ewaluację działalności profilaktycznej,
- opracowują, dobierają narzędzia diagnostyczne,
- proponują sposoby realizacji zadań, skuteczne środki zaradcze,
- indywidualizują formy oddziaływań w zależności od indywidualnych potrzeb uczniów,
- diagnozują indywidualne oraz grupowe potrzeby uczniów,
- współpracują ze sobą, w celu organizowania wsparcia dla uczniów.

3. Wychowawcy klasy

- integrują zespół klasowy,
- dbają o poczucie bezpieczeństwa i akceptacji każdego ucznia w klasie,
- wyposażają wszystkich uczniów w umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach,
- realizują zadania w zakresie profilaktyki we współpracy z rodzicami uczniów,

- dokonuje diagnozę, analizę, ewaluację działalności profilaktycznej,
- opracowują, dobierają narzędzia diagnostyczne,
- proponują sposoby realizacji zadań, skuteczne środki zaradcze,
- indywidualizują formy oddziaływań w zależności od indywidualnych potrzeb uczniów,
- diagnozują indywidualne oraz grupowe potrzeby uczniów,
- współpracują ze sobą, w celu organizowania wsparcia dla uczniów,
- koordynują pracę zespołów wychowawczych.

4. Wicedyrektor

- monitoruje pracę wychowawców klas i pedagoga w zakresie profilaktyki,
- diagnozuje oczekiwania uczniów i rodziców w zakresie profilaktyki,
- współpracuje z podmiotami szkoły oraz instytucjami wspomagającymi działania szkoły z zakresu profilaktyki,
- inicjuje i organizuje przedsięwzięcia określone w Szkolnym Programie Profilaktyki.

5. Pedagog i psycholog szkolny

- rozpoznaje indywidualne potrzeby uczniów oraz analizuje przyczyny niepowodzeń szkolnych,
- określa formy i sposoby udzielania uczniom, w tym uczniom z wybitnymi uzdolnieniami pomocy psychologiczno-pedagogicznej, odpowiednio do rozpoznanych potrzeb,
- organizuje i prowadzi różne formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów, rodziców i nauczycieli,
- podejmuje działania profilaktyczno-wychowawcze wynikające z Szkolnego Programu Wychowawczego i Szkolnego Programu Profilaktyki w stosunku do uczniów z udziałem rodziców i nauczycieli,
- wspiera działania opiekuńczo-wychowawcze nauczycieli, wynikające ze Szkolnego Programu Profilaktyki.

6. Rada Rodziców

- opiniuje Szkolny Program Profilaktyki,
- analizuje i diagnozuje opinie rodziców na temat profilaktyki,

- współpracuje z Radą Pedagogiczną, Dyrektorem/Wicedyrektorem i Samorządem Uczniowskim,
- aktywnie włącza się w realizację założeń Programu.

7. Rodzice

- przedstawiają Radzie Rodziców opinie na temat profilaktyki,
- korzystają z pomocy i wsparcia ze strony pedagoga, psychologa i szkolnej służby zdrowia w zakresie profilaktyki,
- inicjują sposoby realizacji założeń Programu.

Instytucje i organizacje wspierające Szkołę w realizacji Szkolnego Programu Profilaktyki:

- Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna nr16, 04 – 393 Warszawa ul. Siennicka 40A, tel 22 610 -21 -32
- Komitet Ochrony praw Dziecka ul. Oleandrów 6, III piętro 00-629 Warszawa, tel. 22 626-94-19
- Policja, Wydział Prewencji 03-982 Warszawa ul. Umińskiego 22 tel. (22) 603-62-55,
- Referat Nietleńch i Patologii: Kierownik: asp. Dariusz Domasiewicz tel. (22) 603-85-63
- Dzielnicowy: sierż. sztab. Sebastian Zientara Wydział Prewencji Komendy Rejonowej Policji Warszawa VII ul. Umińskiego 22, pok. 207 tel. 22 603-81-97, 600-997-587
- Sąd Rejonowy dla Warszawy Praga – Południe, V Wydział Rodzinny i Nietleńch Terespolska 15, 03-813 Warszawa Sekretariat, pok. 636, tel. 22 509 16 64 / 22 509 17 51
- Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie "Niebieska Linia" IP 22 668-70-00 (Poradnia Telefoniczna "Niebieskiej Linii") (+48) 22 824-25-01 (sekretariat)
- Fundacji Fundacja „Pomoc Kobietom i Dzieciom” 03-934 Warszawa, ul. Wąchocka 4 lok. 5 tel. 22 616 38 54, 22 617 46 58
- Warszawski Ośrodek Interwencji Kryzysowej 02-843 Warszawa ul. 6-go Sierpnia 1/5 tel. 22 855-44- 32
- Rzecznik Praw Dziecka ul. Przemysłowa 30/32, Warszawa tel. 22 583 66 00

Spodziewane efekty z realizacji Szkolnego Programu Profilaktyki

W wyniku realizacji treści zawartych w Programie mamy zamiar osiągnąć następujące cele:

- zwiększyć poziom integracji zespołów klasowych,
- nieustannie podnosić poziom bezpieczeństwa uczniów w Szkole,
- na bieżąco rozwiązywać problemy edukacyjne i wychowawcze uczniów,
- promować zdrowy styl życia,
- zmniejszyć liczbę zachowań ryzykownych podejmowanych przez dzieci,
- zmniejszyć ilość zachowań agresywnych, stosowanych wulgaryzmów,
- podnieść poziom kultury osobistej uczniów.

Ewaluacja Programu

Ocena efektów realizacji Szkolnego Programu Profilaktyki dokonywana będzie na bieżąco poprzez analizę zapisów w dziennikach i innych dokumentach szkolnych, analizę wytworów pracy uczniów, rozmowy z uczniami i ich rodzicami, obserwację uczniów w sytuacjach zadaniowych, kontrole postępów ucznia w przezwyciężaniu trudności edukacyjnych oraz w trakcie posiedzeń Rady Pedagogicznej-podsumowujących pracę w pierwszym i drugim półroczu roku szkolnego.

Podstawę do formułowania ocen z realizacji Szkolnego Programu Profilaktyki stanowią: narzędzia w ramach wewnętrznego nadzoru pedagogicznego, sprawozdania z realizacji planów, analizy, dane statystyczne, obserwacje, zapisy w dokumentacji, badania ankietowe, opinie i wnioski, zgłoszone innowacje i projekty działań, programy oraz scenariusze.

SZCZEGÓŁOWE TREŚCI PROGRAMU PROFILAKTYKI

Zadania		Odpowiedzialni	Terminy realizacji
---------	--	----------------	--------------------

	Sposoby realizacji		
<p>Propagowanie wśród uczniów znajomości prawa i zasad przestrzegania go</p>	<p>a. Zapoznanie uczniów z dokumentami określającymi pracę szkoły:</p> <ul style="list-style-type: none"> • statutem, • wewnątrzszkolnymi zasadami oceniania, • regulaminem szkoły, • procedurami określającymi sytuacje zagrożenia w szkole, • zasadami postępowania w sytuacjach kryzysowych. <p>b. Pogadanki z policją o tematyce:</p> <ul style="list-style-type: none"> • odpowiedzialności karnej nieletniego, • bezpieczeństwa w ruchu drogowym. <p>c. Zajęcia z wychowawcą o tematyce:</p> <ul style="list-style-type: none"> • obowiązków ucznia, • systemu kar i nagród stosowanego w Szkole. <p>d. Stosowanie przez nauczycieli procedur w określonych sytuacjach zgodnie z prawem wewnątrzszkolnym, zgodnie z wypracowanymi i przyjętymi w szkole procedurami.</p> <p>e. Zapoznanie uczniów z prawami dziecka i człowieka.</p> <p>f. Organizacja uroczystości, np. Dzień Dziecka.</p> <p>g. Włączanie uczniów w procesy aktualizowania prawa wewnątrzszkolnego, poprzez uczestnictwo przedstawicieli</p>	<p>Wychowawcy, pedagog i psycholog szkolny, nauczyciele przedmiotów</p>	<p>Wrzesień</p> <p>Cały rok szkolny, według potrzeb</p>

	<p>samorządu szkolnego w pracach dotyczących analizy dokumentów szkolnych.</p> <p>h. Organizacja apeli szkolnych, dotyczących wychowawczych spraw i działań szkoły w tym obszarze.</p>		
Zapobieganie wagarom, dyscyplina na zajęciach szkolnych	<p>a. Kontrolowanie przez wszystkich nauczycieli obecności uczniów na zajęciach lekcyjnych.</p> <p>b. Konsekwentne stosowanie procedur szkolnych wobec uczniów opuszczających zajęcia szkolne.</p> <p>c. Punktualne rozpoczynanie i kończenie zajęć szkolnych.</p> <p>d. Organizacja pomocy psychologiczno - pedagogicznej, konsultacje przedmiotowe, zajęcia ze specjalistami szkolnymi.</p> <p>e. Sporządzanie kontraktów.</p> <p>f. Organizacja spotkań z rodzicami, dotycząca frekwencji uczniów na zajęciach oraz form pomocy psychologiczno – pedagogicznej.</p> <p>g. Systematyczna współpraca z policją, strażą miejską, sądem rodzinnym, kuratorami sądowymi.</p>	<p>Wszyscy nauczyciele i wychowawcy</p> <p>wychowawcy</p>	Cały rok szkolny
Zapoznanie się z sytuacją rodzinną ucznia i środowiskiem społecznym, w którym przebywa uczeń	<p>a. Analiza dokumentów szkolnych dokonywana przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wychowawców, • pedagoga, • psychologa <p>w celu podejmowania stosownych działań zapobiegających sytuacjom problemowym.</p> <p>b. Sporządzenie szkolnego wykazu uczniów wymagających pomocy psychologiczno – pedagogicznej (wychowawczej,</p>	<p>Dyrektor i wicedyrektorzy, wszyscy nauczyciele</p> <p>wychowawcy i</p>	Cały rok szkolny, według potrzeb

	<p>edukacyjnej i materialnej).</p> <p>c. Kontynuowanie systematycznej współpracy z instytucjami udzielającymi specjalistycznej pomocy, np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ośrodkami pomocy społecznej, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, powiatowym centrum pomocy rodzinie. <p>d. Systematyczna współpraca z policją, strażą miejską, sądem rodzinnym, kuratorami sądowymi.</p>	<p>nauczyciele</p> <p>pedagog i psycholog szkolny, kierownik świetlicy szkolnej</p>	
<p>Stworzenie systemu pomocy uczniom mającymi problemy edukacyjne i wychowawcze</p>	<p>a. badanie dojrzałości szkolnej uczniów klas I na starcie szkolnym - opracowanie indywidualnego planu rozwoju dla każdego ucznia klasy pierwszej,</p> <p>b. diagnozowanie uczniów w ciągu całego roku szkolnego,</p> <p>c. opracowywanie indywidualnych programów edukacyjno – terapeutycznych dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych,</p> <p>d. Zaplanowanie i realizacja działań wspierających uczniów:</p> <ul style="list-style-type: none"> zajęcia korekcyjno -kompensacyjne przeznaczone dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (dysleksja, dysgrafia, dysortografia, dyskalkulia), 	<p>nauczyciele, wychowawcy, pedagog i psycholog szkolny, logopeda</p>	<p>Cały rok szkolny, według potrzeb</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia rewalidacyjne przeznaczone dla uczniów z orzeczeniami • zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z poszczególnych przedmiotów, • zajęcia terapii pedagogicznej • zajęcia logopedyczne <p>e. Udzielanie rodzicom pomocy w zakresie wskazywania instytucji służących specjalistyczną pomocą.</p> <p>f. Organizacja spotkań indywidualnych z rodzicami przez wychowawców i specjalistów szkolnych: pedagoga, psychologa, logopedy</p> <p>g. Systematyczna współpraca z instytucjami zajmującymi się wspieraniem uczniów i rodzin z problemami edukacyjnymi i wychowawczymi: poradnia psychologiczno-pedagogiczna, powiatowe centrum pomocy rodzinie.</p>		
--	---	--	--

<p>Systematyczne motywowanie uczniów do nauki</p>	<ol style="list-style-type: none"> a. Prezentowanie na zajęciach z wychowawcą zainteresowań i pasji uczniów. b. Organizacja zajęć pozalekcyjnych zgodnie ze zdiagnozowanymi wcześniej potrzebami uczniowskimi. c. Przygotowywanie uczniów do udziału w konkursach przedmiotowych, tematycznych, interdyscyplinarnych, artystycznych i sportowych. d. Organizacja przez specjalistów szkolnych (pedagog, psycholog) zajęć z zakresu technik uczenia się, umiejętności radzenia sobie z problemami i stresem. e. Organizacja zajęć wspierających pracę ucznia zdolnego. f. Indywidualizacja procesu edukacyjnego oraz systemu oceniania wobec uczniów tego wymagających. g. Uwzględnianie zaleceń poradni psychologiczno-pedagogicznej zwartych w opiniach i orzeczeniach. h. Stosowanie pochwał nawet najmniejszych sukcesów, wobec uczniów wymagających wsparcia. 	<p>Wychowawcy klas, nauczyciele, pedagog i psycholog szkolny, dyrektor.</p>	<p>Cały rok szkolny, według potrzeb</p>
<p>Stwarzanie możliwości budowania właściwych relacji rówieśniczych, przeciwdziałanie agresji, mobbingowi itp.</p>	<ol style="list-style-type: none"> a. Organizowanie zajęć z wychowawcą przy współpracy pedagoga i psychologa szkolnego na temat: <ul style="list-style-type: none"> • sposobów rozwiązywania konfliktów, • asertywności, • budowania poczucia własnej wartości, • komunikacji interpersonalnych. b. Organizacja zajęć warsztatowych z zakresu: 	<p>Wychowawcy klas, nauczyciele, pedagog szkolny, psycholog szkolny, nauczyciel wychowania do życia w rodzinie, religii, etyki</p>	<p>Cały rok szkolny, według potrzeb</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • przeciwdziałania agresji <p>c. Organizowanie imprez służących integracji środowiska szkolnego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rajdy, zabawy szkolne, zajęcia integracyjne dla klas, wycieczki szkolne, zielone szkoły, ogniska, • współpraca z harcerzami. <p>d. Aktywne i systematyczne pełnienie dyżurów nauczycielskich podczas przerw międzylekcyjnych.</p> <p>e. Systematyczne i zgodne z procedurami reagowanie wszystkich pracowników szkoły na wszelkie formy i przejawy agresji w szkole.</p>		
Popularyzowanie zdrowego stylu życia	<p>a. Lekcje wychowawcze na temat organizacji wolnego czasu.</p> <p>b. Propagowanie aktywności sportowej, zachęcanie do udziału w czynnym uprawianiu sportu,</p> <p>c. Zachęcanie uczniów do udziału w konkursach i zawodach sportowych.</p> <p>d. Organizacja zajęć z pielęgniarką szkolną, dotyczących higieny osobistej</p> <p>e. Organizacja zajęć umożliwiających aktywny tryb życia, np. spacer, rajdy rowerowe,</p> <p>f. Zapoznanie młodzieży z zasadami zdrowego żywienia i odżywiania się – udział uczniów w projektach szkolnych.</p>	Wychowawcy klas, pedagog i psycholog szkolny, pielęgniarka szkolna, nauczyciele wychowania fizycznego, nauczyciel wychowania do życia w rodzinie	Cały rok szkolny, według potrzeb
Przeciwdziałanie uzależnieniom od komputerów w tym od gier	<p>a. Lekcje wychowawcze na temat zjawiska uzależnienia od komputera: mechanizmy, przyczyny, skutki.</p> <p>b. Omówienie sposobów spędzania czasu - pogadanka</p> <p>c. Stworzenie prezentacji multimedialnej i omówienie jej w klasach przez uczniów : Uczniowie klas VI dokonują prezentacji w klasach V</p>	Wychowawcy klas, nauczyciele	Cały rok szkolny, według potrzeb

	<p>Uczniowie klas V dokonują prezentacji w klasach IV Uczniowie klas IV dokonują prezentacji w klasach III</p> <p>d. Organizowanie konkursów związanych z tematyką zagrożenia uzależnieniem od komputera/gier</p>		
<p>Profilaktyka uzależnień dla uczniów- uświadamianie uczniom negatywnych skutków działania środków psychoaktywnych, dopalaczy, napojów energetyzujących oraz następstw działania tych substancji</p>	<p>a. Udział uczniów w pogadankach, warsztatach i innych formach poznawania środków uzależniających i konsekwencji ich spożywania, np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • środków psychoaktywnych, • dopalaczy, • tytoniu, • alkoholu, • narkotyków, • leków stosowanych powszechnie do leczenia infekcji, napojów energetyzujących. <p>b. Udział uczniów klas V-VI w programie profilaktycznym „III elementarz czyli program 7 kroków”</p> <p>c. Zwracanie uwagi na drugie śniadanie uczniów i promowanie zdrowego odżywiania.</p> <p>d. Organizowanie przedstawień profilaktycznych.</p> <p>e. Udział uczniów w konkursach związanych z tematyką zagrożeń współczesnego świata.</p>	<p>Wychowawcy klas, pedagog i psycholog szkolny, pielęgniarka szkolna, zapraszani w zależności od potrzeb specjaliści, nauczyciel wychowania do życia w rodzinie</p>	<p>Cały rok szkolny, według potrzeb</p>
<p>Współpraca z rodzicami</p>	<p>a. Przedstawienie rodzicom podstawowych dokumentów regulujących pracę szkoły, np.:</p>	<p>Wychowawcy klas, specjaliści szkolni, rodzice uczniów</p>	<p>Cały rok szkolny, według potrzeb</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • statut szkoły, • wewnętrzne zasady oceniania, • program wychowawczy, • program profilaktyki, <p>b. Ustalenie zasad kontaktowania się z rodzicami uczniów.</p> <p>c. Zapoznanie rodziców z zakresem udzielanej pomocy psychologiczno– pedagogicznej przez wychowawców, nauczycieli, specjalistów szkolnych (pedagog, psycholog, logopeda, terapeuta pedagogiczny, socjoterapeuta).</p> <p>d. Przedstawienie harmonogramu spotkań z wychowawcami i dni otwartych w szkole.</p> <p>e. Zachęcenie rodziców do współpracy we wspólnym rozwiązywaniu problemów wychowawczych zaistniałych w szkole.</p>		
Współdziałanie wszystkich pracowników szkoły i rodziców w zakresie profilaktyki i interwencji	<p>a. Udział nauczycieli i specjalistów szkolnych w konferencjach, warsztatach i szkoleniach, dotyczących profilaktyki uzależnień.</p> <p>b. Rozwijanie współpracy z instytucjami promującymi zdrowy styl życia i oferujących pomoc w zakresie profilaktyki uzależnień.</p> <p>c. Systematyczny rozwój współpracy z rodzicami, radą rodziców w zakresie profilaktyki.</p>	Dyrektor szkoły, wszyscy nauczyciele, rodzice	Cały rok szkolny, według potrzeb
Dodatkowe zagadnienia do realizacji	<p>. Realizacja scenariuszy programu zajęć wychowawczo – profilaktycznych „Spójrz inaczej” („Dbanie o zdrowie”):</p> <p>1) Co mogę zrobić, aby być silnym i zdrowym?</p> <p>2) Zwracamy uwagę na to, co wkładamy do ust;</p>		

	<p>3) Rozpoznajemy substancje trujące;</p> <p>4) Jak się zachować;</p> <p>2. Realizacja programu profilaktyki „Nie pal przy mnie proszę” (PSSE)</p> <p>3. Realizacja programu edukacyjnego „Trzymaj formę!” (PSSE)</p> <p>4. Scenariusze programu Instytutu Żywności i żywienia:</p> <p>Scenariusze programu profilaktyczno – wychowawczego „Saper, czyli jak rozminować agresję”</p> <p>1. Współpraca z policją:</p> <p>1) monitorowanie nieobecności uczniów,</p> <p>2) informowanie o zachowaniach odbiegających od standardów zachowań</p> <p>2. Współpraca z Ośrodkiem Pomocy Społecznej:</p> <p>1) monitorowanie frekwencji uczniów,</p> <p>2) monitorowanie sytuacji materialnej ucznia</p> <p>3) monitorowanie zachowań ucznia</p> <p>3. Współpraca z Sądem - Wydział ds. Rodziny, kuratorem sądowym:</p>		
--	---	--	--

	<p>1) monitorowanie nieobecności uczniów,</p> <p>2) informowanie o zachowaniach odbiegających od standardów zachowań</p> <p>Stowarzyszenie Blżej Dziecka (Program „Bezpieczne Dzieciaki”, Przeciwdziałanie Przemocy – STOP”),</p> <p>Stowarzyszenie Razem przeciw przemocy – program „Nasza klasa w kryzysie. Zajęcia integrujące i eliminujące zjawisko przemocy w klasie”,</p> <p>- program „Sposoby radzenia sobie z konfliktem”</p> <p>Spotkania z przedstawicielami lokalnego systemu pomocy psychologiczno – pedagogicznej, prawnej, pomocy społecznej, policji</p> <p>Realizacja założeń Programu Wzmacniania Rodzin dla rodziców i młodzieży w wieku 10 – 14 lat”;</p> <p>. Realizacja scenariuszy programu antytytoniowego zajęć wychowawczo – profilaktycznych „Nie pal przy mnie proszę”</p> <p>2. Zasady prawidłowego żywienia, korzystanie z zasobów kampanii społecznej „Wiem co jem”</p> <p>3. Realizacja elementów programu edukacyjnego „Wybieram wodę”,</p> <p>4. Ubieganie się o certyfikat „Szkoły promującej zdrowie”</p>		
--	--	--	--

Program profilaktyki agresji i innych form niedostosowania społecznego został przedstawiony i pozytywnie zaopiniowany przez Radę Pedagogiczną szkoły podczas zebrania w dniu 28 sierpnia 2016 r.